

ספר הג'ונגל/ רודיארד קיפלינג

ספר הג'ונגל מזוהה אצל רובנו עם הסרט המוכר. הוא מופלא מכל בחינה ועומד בכל מבחן של זמן-
הכתיבה, הדמויות, ההומור, האנימציה, ואת הכול עוטפת מוסיקה משובחת.
הסרט הזה ליווה אותי בילדות, בבגרות, באבהות ולבטח גם בסבאות.

אבל יש גם ספר - והוא מופלא לא פחות. לתחושתי, מעטים באמת קראו אותו, ולכן אני כאן כדי לחשוף
אותו. קראתי אותו לראשונה בשנות ה-20 המוקדמות לחיי, ואני זוכר עד היום את תחושת הפליאה.
חזרתי אליו לאחרונה, למעלה מ-30 שנה אחרי- ושמחתי לגלות שהתחושה נשארה. הספר עדיין נקרא
בנשימה עצורה.

כמה מילים על הסופר. ובכן, הוא... מופלא (זהו, פעם אחרונה). רודיארד, שקיבל את שמו על שם אגם
בהודו שבו הכירו הוריו, נולד ובילה את שנותיו המוקדמות בהודו. מטפלות מקומיות היו אמונות על
גידולו, ומהן ודאי ספג את אגדות הג'ונגל שהיו חלק מהנוף התרבותי סביבו, אי אז בסוף המאה ה-19.
אמנם בהיותו בן שש העבירו אותו הוריו לחינוך בריטי נוקשה במוסד אנגלי, אבל השנים המוקדמות ההן
עמידות היו לעצב את עולמו הפנימי והספרותי.

אם לקפוץ קדימה- שמחתי לגלות שהוא קיבל בגין הספר את פרס נובל לספרות. אם יש מגיע- זה בדיוק
המקרה. חפיפה מלאה בין הפרס היוקרתי לנושא בגינו ניתן, במיוחד בראי ההיסטוריה.

מפתגמי הג'ונגל:

הנה ארבעה- לא ידעו כל שובע מאז טל ירד לעולם: לוע ג'קאלה, זפק הנץ, וידיו של הקוף, ועין האדם.

נקודות דמיון בין הספר לסרט קיימות כמובן, אבל קיים גם הרבה שוני, והסרט לא פוגע כהוא זה מחוויית
הקריאה. דוגמאות יש למכביר; אשלוף כמה, שיהיו טיזר אך לא ספוילר.

הקרב בין מוגלי לטיגריס שירחאן נערך כבר בשליש הראשון של הספר.
להקת הזאבים שמגדלת את מוגלי נקראת "בני החורין". ככל שהספר מתקדם, מבינים עד כמה השם
הזה ראוי להם — לא פחות ואולי אף יותר מאשר לנו, בני האדם.
הנחש קאה הוא חברו של מוגלי. יש צדק פואטי בכך שהוא מוצג כחכם וכדמות מורכבת. הוא גם חבר
עקיף של בגירה ובלו.
הנשרים המזמרים נעדרים מן הספר (וטוב שכך).

בלו, המופקד על חינוכו של מוגלי, הוא מחנך קשוח שאינו חוסך במכות כחלק משיטת החינוך, כי בעולם
הג'ונגל, שבו המוות מגיע כהרף עין ואין מקום לטעויות- סליחה אינה מכפרת על מעשה כושל.

כן, כמאמר פתגם אפריקאי עתיק — צריך כפר שלם לגדל ילד.

לנחש קאה, כמבוסס על מסורות ואגדות הודיות, יש יכולת היפנוט, והרגע שבו אנו עדים לכך מהפנט בפני עצמו, כמו קטעים רבים אחרים. להלן קטע קטן:

"הנחש הצניח קלות את ראשו על כתף מוגלי, ושם נח רגע קט".
"לב אמיץ ולשון נעימה," אמר, "אלה יוליכו אותך הרחק בג'ונגל, גור אדם. אבל עכשיו מהר ולך מכאן עם ידיך. לך לישון, שכן הירח שוקע, ומה שיבוא אחר כך לא כדאי שתראה".

קאה דואג למוגלי ואוהב אותו. הוא שם אותו במקום מבטחים לפני שמתחיל "מחולו של קאה הרעב, מפתל את גופו לעניבות ולספרות של שמונה..."

עוד בספר- פרק שלם שמספר את סיפור הבריאה מנקודת מבטן של חיות הג'ונגל. האמת- לא פחות הגיוני, ובוודאי יותר מעניין מהגרסה התנ"כית שלנו.

התרגום של אוריאל אופק- כבר כתבתי בעבר על חשיבות התרגום ולא אחזור על כך כאן. רק אציין שאוריאל אופק הוא מתרגם בחסד על. הוא חלק בלתי נפרד מיופיו של הספר ואיש רב-פעלים: שירת חמש שנים בפלמ"ח, היה עורך, מתרגם, תסריטאי וסופר. נפטר בגיל 60 - יהי זכרו ברוך.

לסיום נחזור לקיפלינג עצמו: היו לו חיים מעניינים מאוד ולימים הסתבר שאף היה מרגל בשירות הוד מלכותה בימי מלחמת העולם הראשונה. הוא כתב שיר שנחשב עד היום לאהוב ביותר על האומה האנגלית - "אם". מומלץ לחפש בגוגל בתרגום של יאיר לפיד.

נתי.